

รูปทรงแห่งความเป็นแม่* THE SHAPE OF A MOTHER

กาญจนพร ปัตตาเทสัง¹, กนกวรรณ นิธิรัฐพัฒน์², บุญทัน เชษฐสุราษฎร์³
Kanjaporn Pattatesang¹, Kanokwan Nithirattapat², Boontan Chetthasurat³
คณะศิลปกรรมศาสตร์และวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม^{1,2,3}
Faculty of Fine - Applied Arts and Cultural Science, Mahasarakham University^{1,2,3}
Email : kkooyy119900570623@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปทรงแห่งความเป็นแม่ผู้ให้กำเนิดชีวิต ความเป็นผู้นำของครอบครัว การตระหนักถึงความหมายยิ่งใหญ่ของแม่ผู้ให้กำเนิดเพื่อสร้างสรรค์ผลงานเพื่อสร้างสรรค์ผลงานสื่อผสม ด้วยวิธีการถักไหมพรมแสดงออกผ่านรูปทรงโดยใช้รูปทรงของความเป็นแม่ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากความรักความผูกพันของแม่ผู้ให้กำเนิดชีวิต มีวิธีการดำเนินการสร้างสรรค์โดยการรวบรวมข้อมูลจากสภาพแวดล้อมได้แก่ เรื่องราวความประทับใจ ความผูกพันระหว่างแม่และลูกที่อบอุ่น และศึกษาเอกสารเกี่ยวกับโครงสร้างร่างกายเพื่อนำมาใช้ในการออกแบบรูปทรง และอิทธิพลจากผลงานศิลปกรรมของ ลูกปิว จันทร์พุดชา ด้านรูปทรง และเนื้อหาผลงานที่แสดงออกถึงเรื่องความรักของแม่ที่มีต่อลูก วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความชัดเจนของแนวเรื่อง สายสัมพันธ์ระหว่างแม่และลูก ลักษณะผลงานได้ให้อิทธิพลด้านรูปทรง การใช้อวัยวะเช่น กระดุกเชิงกราน มานำเสนอเป็นภาพตัวแทนของแม่ รูปทรงแห่งความเป็นแม่ ที่มีคุณค่าความงามตามหลักสุนทรียศาสตร์เป็นผลงานที่มีลักษณะเฉพาะตน

ผลการศึกษาพบว่า 1) ความรักความผูกพันของแม่ผู้ให้กำเนิดชีวิต ความเป็นผู้นำของครอบครัว การตระหนักถึงความหมายยิ่งใหญ่ของแม่ผู้ให้กำเนิด แสดงถึงแม่ซึ่งเป็นบุคคลอันดับแรกที่เป็นผู้ให้กำเนิด ผูกพันใกล้ชิด เลี้ยงดู ดูแล และเป็นแบบอย่างที่ดี 2) การสร้างสรรค์สื่อผสมด้วยวิธีการถักไหมพรมเส้นสายของการถักทอเสมือนเส้นสายสัมพันธ์ระหว่างแม่ลูก ตามรูปทรงของความเป็นแม่ที่มีการกำหนดไว้ โดยได้รับแรงบันดาลใจจากโครงสร้างร่างกาย โดยใช้ลวดลายดอกไม้รูปทรงสัญลักษณ์ที่เป็นตัวแทนของความรักความห่วงใย ความผูกพันที่มีต่อลูก พบว่าผลงานสร้างสรรค์สอดคล้องกับแนวความคิด สื่อถึงความสะท้อนด้านอารมณ์ของการเจ็บปวด การเสียสละของบุคคลที่เป็นแม่บ่งบอกถึงการให้กำเนิดเป็นอีกอย่างหนึ่งของความพิเศษที่น่าสนใจที่เป็นสัญลักษณ์ของความเป็นสตรีเพศ โดยควบคู่ไปกับแนวความคิด และเทคนิคในการทำงานให้ตอบสนองแนวคิดที่น่าเสนอ ซึ่งการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์มีความสมบูรณ์ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : สตรีเพศ; ความเป็นแม่; กำเนิด

ABSTRACT

This research paper aims to study the shape of motherhood that gives birth to life. family leadership Realizing the Big Meaning of the Birth Mother to create works to create mixed media works in a way of knitting expressiveness through shapes using the shape of motherhood. Inspired by the love and bond of the biological mother. There are ways to be creative by collecting data from the environment Impressive story The bond between mother and child is warm and study the body structure documentation to be used in the design of the shape and the influence of Luk Plew Chanputsa's works of art in terms of shape and content of works that express a mother's love for her child Analyze the data to determine the clarity of the story line relationship between mother and child The nature of the work has influenced the shape. the use of organs such as pelvis presented as a representative image of the mother The shape of a mother The value of aesthetic beauty is a work that has its own characteristics.

The results of the study found that 1) love and relationship of the biological mother family leadership Realizing the Big Meaning of the Birth Mother Represents the mother who is the first person to give birth to Closely bonded, nurtured, cared for and set a good example. 2) To create a mixed media by using the method of knitting the threads of knitting as if the relationship between mother and child. according to the shape of motherhood that is defined Inspired by the body structure using floral patterns and symbolic shapes representing love and care. The relationship between the mother and the child found that the creative works were consistent with the concept conveys the emotional shock of pain. the sacrifice of the mother Indication of procreation is another interesting symbol of femininity. Along with the concept and techniques to work in response to the proposed concept which the development of creative works is more complete and clear.

Keywords : Feminist; Motherhood; Birth

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ครอบครัว ซึ่งภายในลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวใหญ่ ที่มีพี่น้องหลายคน แต่พี่น้องหลายคนนั้นไม่ใช่ลูกภายในสาดเลือดทั้งหมด เป็นลูกของคุณป้า คุณน้า และคุณอา อยู่รวมกันรวมทั้งหมด 11 คน ประกอบไปด้วย พ่อแม่ ลูก 8 คน และหลานอีก 1 คน สิ่งที่ได้เห็นนั้น คือแม่ได้อบรมสั่งสอนลูกทุกคนเป็นอย่างดี ให้ทุกอย่างเท่ากันหมด มอบความรัก ความเอาใจใส่ไม่มีขาดตกบกพร่องถึงแม้ว่าบางคนอาจจะไม่ใช่ลูกก็ตาม แต่สิ่งที่แม่ทำนั้นเกิดความประทับใจที่ว่า แม่มักบอกว่าลูกๆ

จะเติบโตเป็นคนดีต้องมีคนอบรมสั่งสอนในเรื่องที่ดี แม่คิดเสมอว่าทุกคนที่มาอยู่กับแม่นั้นเป็นลูกแม่หมด สิ่งแม่คนนี้จะทำได้นั้นคือ มอบความรัก มอบความอบอุ่น การดูแลเอาใจใส่และเลี้ยงดูลูกแม่ทุกคนให้เป็นคนดี มองให้เห็นถึงน้ำใจภายในตัวผู้หญิงคนนี้ได้ไม่มีฐานะที่สูง แตกต่างจากจิตใจที่สูงส่งมาก ส่งผลให้เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานชุดรูปทรงแห่งความเป็นแม่

โดยในการวิจัยได้พบเจอประสบการณ์ในการใช้ชีวิตตั้งแต่เริ่มแรกจนถึงปัจจุบัน ผ่านเรื่องราวเหตุการณ์ในชีวิต ผ่านความสัมพันธ์ภายในตัวบุคคลภายในครอบครัวจึงได้นำเหตุการณ์เรื่องราวต่าง ๆ มาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน รุจา ภูโพบูลย์ กล่าวว่าครอบครัวหมายถึง การอยู่ร่วมกันของกลุ่มบุคคลที่เป็นสมาชิก ซึ่งมีความสัมพันธ์กันผูกพันกัน เช่น ความสัมพันธ์ทางสายเลือด หรือการรับเป็นบุตรบุญธรรม สมาชิกที่มีความสัมพันธ์กันและมีบทบาทและหน้าที่แตกต่างกัน เช่น เป็นบิดา เป็นมารดา เป็นสามีหรือภรรยา หรือเป็นบุตร ฯลฯ ซึ่งสมาชิกเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทยได้ให้ความหมายของครอบครัวในเชิงสหวิทยาการ (รุจา ภูโพบูลย์, 2537) องค์ประกอบของครอบครัว ประกอบไปด้วยสมาชิกของคนในครอบครัวมากกว่า 2 คนขึ้นไปที่พักอยู่อาศัยในบ้านหลังเดียวกัน โดยสมาชิกในครอบครัวจะมีความรักความผูกพัน ความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด และช่วยเหลือกันและกัน สมาชิกในครอบครัวจะมีบทบาทตามที่สังคมให้ความหมาย เช่น บิดา มารดา บุตร เป็นต้นไป

ในสังคมต่าง ๆ ทั่วโลกให้ความสำคัญกับ ความเป็นแม่ และคำเรียกผู้ที่ทำให้กำเนิดสมาชิกใหม่ของแต่ละสังคมส่วนใหญ่จะเป็นคำแรกที่เด็กสามารถเปล่งเสียงได้ก่อน "แม่" ดังนั้นความหมายของคำว่า "แม่" ทุกภาษา และวัฒนธรรมจะมีคุณค่าอย่างมาก และหากสังเกตจะพบว่า "แม่" เป็นเสียงที่เด็กสามารถเปล่งได้อย่างง่าย และเป็นคำแรกที่สามารถออกเสียงนั้นได้อย่างมีความหมาย อย่างไรก็ตามความหมายหลักของคำว่า แม่ ก็คงหนีไม่พ้นการเป็นผู้ให้ชีวิตหรือหญิงผู้ให้กำเนิดบุตร หญิงผู้ปกป้องคุ้มครองและดูแลรักษา สังคมไทยยังใช้คำว่าแม่ตามความหมายนี้เรียกสิ่งดีงามตามธรรมชาติอื่น ๆ เพื่อยกย่องเทิดทูนในฐานะผู้ให้กำเนิดและหล่อเลี้ยงชีวิต เช่น แม่น้ำ แม่โพสพ แม่ธรณี เป็นต้น ความหมายของคำว่าแม่ในลักษณะเช่นนี้แสดงให้เห็นชัดอย่างชัดเจนว่าสังคมไทยแต่โบราณมายกย่องและให้เกียรติสตรีเพศผู้เป็นแม่ ตระหนักในบทบาทหน้าที่และบุญคุณของแม่ต่อชีวิตของลูก ๆ ตลอดมาทุกยุคทุกสมัย แม้ว่าโดยทั่วไปแล้ว คำว่า แม่ จะบ่งบอกความหมายของการเสียสละ ความรักและความผูกพันที่ผู้หญิงที่มีต่อลูกของตน แต่การที่สังคมไทยมีลักษณะวัฒนธรรมเฉพาะที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละชนชั้น ทำให้ความหมายของการเป็นแม่ ตลอดจนบรรทัดฐาน แบบแผน พฤติกรรม และบทบาทฐานะของผู้หญิงในวัฒนธรรมของแต่ละชนชั้นย่อมแตกต่างกันไป ครอบครัวเป็นการรวมตัวของบุคคลที่มีความรัก ความผูกพันกัน มีปฏิสัมพันธ์กันช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ครอบครัวเป็นสถาบันสังคมที่เล็กที่สุด แต่เป็นสถาบันที่มีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นหน่วยสังคมแรกที่หล่อหลอมชีวิตของคนในครอบครัวให้การเลี้ยงดูอบรมสั่งสอน ครอบครัวเป็นแหล่งผลิตคนเข้าสู่สังคม สังคมจะดีมากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับครอบครัว เพราะครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่ทำให้การอบรมสั่งสอน หล่อหลอมพฤติกรรม การกระทำ ความคิด ความรู้สึก เรียกโดยรวมว่า ช่วยหล่อหลอมบุคลิกภาพของมนุษย์ สร้างและพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ในสังคม สังคมไทยในอดีต สภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวจะมีความใกล้ชิดสนิทสนมมีความผูกพัน มีสัมพันธ์ภาพแน่นแฟ้น มีความเคารพนับถือ ให้ความช่วยเหลือ ดูแลกัน (ครูบ้านนอก, 2551)

จากแรงบันดาลใจข้างต้น จึงนำเนื้อหาของความเป็นแม่ เพศ และจุดกำเนิด มาพัฒนาเป็นผลงานสร้างสรรค์ชุด รูปทรงแห่งความเป็นแม่ ที่เกิดจากการกลั่นกรอง คัดสรรรูปแบบโดยอาศัย รสนิยม ความรัก ความหลงใหลในรูปแบบของการถักทอไหมพรม ที่ผู้ฝึกหัดในอดีตคือแม่ จึงชื่นชอบ เป็นจุดบันดาลใจ จากตัวบุคคลผ่านผลงาน รูปแบบที่มองแล้วให้นึกถึงแม่ คือความพิเศษในร่างกาย ของหญิงและชาย ที่มีความแตกต่าง และบ่งบอกถึงการให้กำเนิดเป็นอีกอย่างหนึ่งของความพิเศษที่ น่าสนใจ และสะท้อนอารมณ์ถึงการเจ็บปวด การเสียสละของบุคคลที่เป็นแม่ โดยการนำเสนอ รูปแบบกึ่งนามธรรม แนวงานตามลัทธิทางศิลปะ คือ สื่อประสม ศิลปะจัดวาง ซึ่งทั้งหลายนี้ ต้อง พัฒนาควคู่ไปกับแนวความคิด และเทคนิคในการทำงานให้ตอบสนองแนวคิดที่น่าเสนอ ในอดีต เทคนิคเป็นเพียงเครื่องมือในการแสดงออกถึงเนื้อหา เรื่องราว แต่ปัจจุบัน เทคนิคได้ถูกปรับเปลี่ยน บทบาทหน้าที่จากเครื่องมือหรือสื่อ ไปเป็นสาระหรือเนื้อหาของงานได้ จึงหยิบยกเทคนิคการถักไหม พรม ที่เป็นสัญลักษณ์ของความเป็นสตรีเพศ และนำไปพัฒนาควบคู่กับแนวความคิด แม่คือ บุคคล อันดับแรกที่เป็นผู้ให้กำเนิด ผูกพันใกล้ชิด เลี้ยงดู ดูแล และมุมมองที่มีต่อแม่ ที่มีนิสัย คือ แม่เป็น บุคคลที่อ่อนโยน และเข้มแข็งในเวลาเดียวกันเป็นแบบอย่างที่ดี

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความรักความผูกพันของแม่ผู้ให้กำเนิดชีวิต ความเป็นผู้นำของครอบครัว การ ตระหนักถึงความหมายยิ่งใหญ่ของแม่ผู้ให้กำเนิด

2.2 เพื่อสร้างสรรค์ผลงาน สื่อผสม ด้วยวิธีการ ถักไหมพรมเส้นสายของการถักทอเสมือน เส้นสายสัมพันธ์ระหว่างแม่ลูก ตามรูปทรงของความเป็นแม่ที่มีการกำหนดไว้ โดยได้รับแรงบันดาลใจจาก โครงสร้างร่างกาย โดยใช้ลวดลายดอกไม้รูปทรงสัญลักษณ์ที่เป็นตัวแทนของความรักความหวังใย ความผูกพันที่แม่มีต่อลูก

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้เรียนรู้ด้านเนื้อหา ที่แสดงออกถึงความรักความผูกพัน ของแม่ที่มีต่อลูก บทบาทของ แม่ผู้ให้กำเนิด เนื้อหาของพลังการให้กำเนิดด้วยสัญญะของความเป็นแม่ ผ่านสัญลักษณ์ของความเป็น แม่ ผ่านรูปทรงที่ได้รับแรงบันดาลใจจากร่างกายมนุษย์

3.2 ได้ทราบถึงการสร้างสรรค์ผลงานโดยการใช้รูปทรงในร่างกาย มาลดทอนรูปร่างรูปทรง ต่างจากเดิมแต่ยังคงลักษณะที่ให้ความรู้สึกถึงความคล้ายโครงสร้างสัญลักษณ์ของสตรี มาประกอบ สร้างเป็นโครงสร้างสัญลักษณ์ของสตรี โดยวิธีการติดตั้งผลงาน คือการจัดวาง และนำแสงมาประกอบ เพื่อให้เกิดมิติจากแสงและเงา

3.3 ได้ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับด้านเทคนิค สร้างสรรค์ด้วยเทคนิคสื่อผสม การถักไหมพรม การ ถักโซ่ การร้อยเป็นวงกลม การถักไขว้กัน และขึ้นลงไปมา เข้าด้วยกันให้มีลักษณะคล้ายตาข่าย วัสดุที่ ใช้คือเส้น ที่เป็นจุดกำเนิดของผ้าที่ห่อหุ้มร่างกาย เพื่อปกปิดและป้องกัน โดยการถักทอให้มีลักษณะ ตามความมุ่งหมาย มีนัยสำคัญ คือ รูปสัญลักษณ์ของตัวแทนความรัก

4. วิธีดำเนินการวิจัย

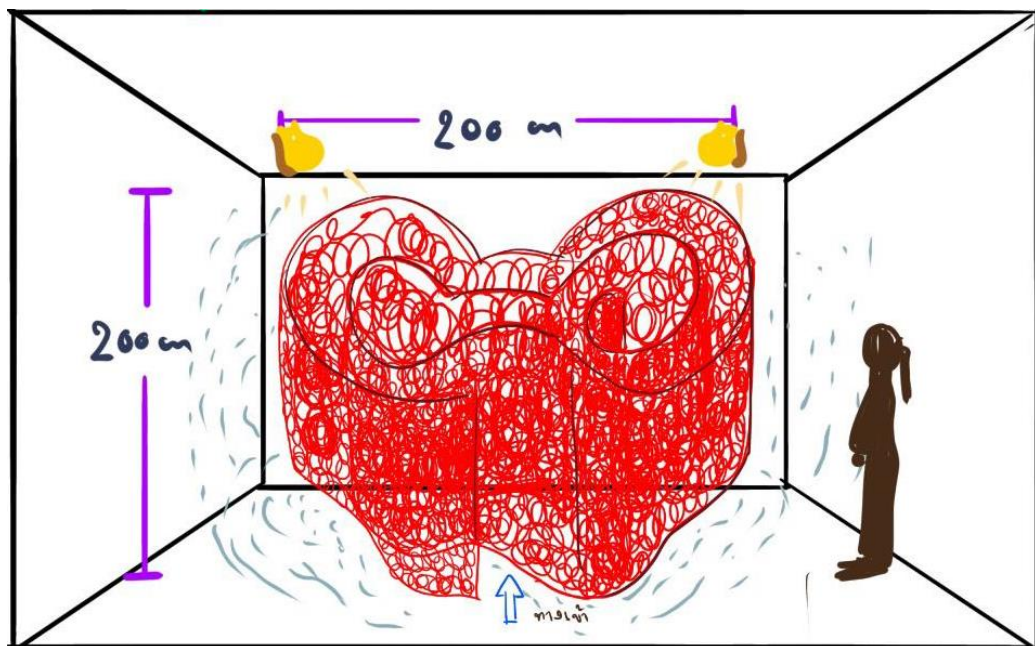
4.1 ข้อมูลเอกสาร โดยเนื้อหาข้อมูลในบทความนี้ผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปทรงของความเป็นแม่ ซึ่งเป็นหลักสำคัญที่ผู้วิจัยใช้เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ โดยมีการศึกษาทางด้านสถาบันหลักที่เป็นพื้นฐานอันมั่นคงของชีวิต เช่น (เจนจิราภรณ์ นามโคตร, 2564) ได้กล่าวว่า พ่อแม่ คือ ผู้ให้ชีวิตและอบรมบ่มนิสัยลูกด้วยความรัก และห่วงใยไม่มีที่สิ้นสุดด้วยความมุ่งมั่นจะให้ลูกเป็นคนเก่งคนดีมีความสุข บทบาทหน้าที่ของแม่ต่อครอบครัว แม่คือผู้สร้างการมีส่วนร่วมในครอบครัว ครอบครัวจะอยู่เย็นเป็นสุข ในอดีตกาลงานบ้านส่วนใหญ่ตกเป็นหน้าที่ของผู้เป็นแม่บ้านแต่เพียงผู้เดียว เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนไป แม่บ้านเริ่มออกไปทำงานนอกบ้านมากขึ้น งานบ้านจึงเป็นภาระที่คนในครอบครัวทุกคนต้องมีส่วนร่วมช่วยกัน และไม่ถือเป็นหน้าที่ของผู้หนึ่งผู้ใด ทำด้วยความปรารถนาดีที่จะให้คนที่ตนรักไม่ต้องรับภาระมากเกินไป เช่นนี้จึงจะเป็นความรักความเห็นใจกันอย่างแท้จริง และได้ศึกษาเกี่ยวกับ บทบาทของแม่ในสังคมปัจจุบัน ดังเช่น (ปาไลตา ผลประดับเพชร, 2561) ได้กล่าวไว้ว่า แม่ถูกประกอบสร้างให้ความหมายว่าเป็นบทบาทอันยิ่งใหญ่ของผู้หญิง ผู้หญิงที่ได้เป็นแม่คือ ผู้ที่ได้ทำหน้าที่ในฐานะมนุษย์โดยสมบูรณ์แล้ว เห็นได้จากการใช้คำที่แสดงความยิ่งใหญ่ ความน่าอัศจรรย์ ของการเป็น แม่

4.2 ข้อมูลภาคสนาม การสร้างสรรค์ผลงานได้เลือกศึกษาข้อมูลภาคสนามโดยการลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยวิธีการนำประสบการณ์ที่ได้สัมผัสและพบเจอภายในครอบครัว เรื่องราว และเหตุการณ์ต่าง ๆ มีความผูกพันกับชีวิตครอบครัว กิจกรรมยามว่างของแม่และลูกคือ การอบรมสอนวิธีการถักไหมพรมให้ลูกสาว อันเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงความเป็นกุลสตรี ที่ผู้เป็นแม่พร่ำสอนให้ความเรียบร้อยทั้งนอกและในภายใต้จิตสำนึก ความเป็นสตรีเพศที่ผ่านประสบการณ์เรื่องราวต่าง ๆ ของชีวิต ในแต่ละช่วงวัยและยุคสมัยที่ต่างออกไป จากการบอกเล่าถึงสภาพการอุ้มท้องการดูแล จนคลอดเป็นการบอกเล่าเรื่องราวเกิดการประทับใจ ขณะที่ตั้งครรภ์แม่ยังคงได้ออกไปทำงานด้วยอาชีพเป็นแม่บ้านทำความสะอาด ได้มีโอกาสปวดท้องจึงกลับไปพักที่บ้านและภายในเวลาต่อมาของวันนั้นเองแม่ได้ให้กำเนิดบุตรคือตัวของข้าพเจ้า ยิ่งทำให้เห็นถึงความแข็งแรงของคนผู้เป็นแม่ แม้กระทั่งวินาทีสุดท้ายก่อนการให้กำเนิดแม่ยังคงไปทำงานหาเลี้ยงชีพ ไม่ได้มีโอกาสแม้กระทั่งเตรียมความพร้อมก่อนคลอดบุตร จิตที่สู้ทำงานจนวินาทีสุดท้ายก่อนได้สัมผัสโลก ทำให้เป็นแนวทางในการใช้ชีวิตที่แข็งแกร่งตั้งแต่เด็กจนเติบโตใหญ่แม่ก็เป็นดังผู้มีบทบาทสำคัญ จึงนำมาเป็นแบบอย่างของการใช้ชีวิต ต่อมาการประกอบอาชีพของแม่ คือช่างเย็บผ้ายุค นำเศษผ้าเหล่านั้นมากลับค่าในทางใช้ประโยชน์ใหม่ คือการใช้ประโยชน์ในทางด้านการทำความสะอาด เช็ดคราบน้ำมันได้ดี หรือเศษสกปรกที่ทุกคนมักเรียกว่าผ้ายุคว่า ผ้าขี้ริ้ว จึงเป็นการเริ่มต้นของการสร้างสรรค์ผลงาน โดยการใช้วัสดุที่เป็นผ้ามาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน ตลอดจนพัฒนาแนวคิดและวัสดุในการทำงานให้เหลือเพียงแต่จุดกำเนิดของผ้า คือเส้นใย จึงนำวิธีการถักทอมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยการถูกฝึกสอนจากผู้เป็นแม่ในการถักทอตลอดจนการฝึกสอนถักทอลวดลายต่าง ๆ ซึ่งได้ปรับมาใช้ในผลงานที่มีรูปทรง และแนวความคิดที่สอดคล้องกัน

4.3 การทำภาพร่างในการสร้างสรรค์ผลงานผู้วิจัยก็มีกระบวนการในการทำภาพร่างจากการวิเคราะห์ บทความ เอกสาร และข้อมูลรูปภาพจากการลงพื้นที่เพื่อมาวิเคราะห์หารูปแบบ การจัดองค์ประกอบให้มีความสมบูรณ์สอดคล้องกับเนื้อหาแนวความคิด ที่สร้างสรรค์มีองค์ประกอบ มุมมองที่สอดคล้องกับเนื้อหาแนวความคิดเพื่อให้ผลงานสร้างสรรค์เกิดความชัดเจนและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น การทำภาพร่างเป็นการช่วยให้ความคิดที่เป็นนามธรรมก่อเกิดเป็นรูปธรรมรูปร่างรูปทรงที่สามารถมองเห็นรายละเอียดได้ อีกทั้งยังถ่วงถ่วงความคิดหลากหลายรูปแบบให้ได้ความคิดที่สมบูรณ์ที่สุดออกมาเป็นภาพร่าง ก่อนสร้างสรรค์ผลงานจริง

4.3.1 การทำภาพร่างผ่านเทคโนโลยีด้วย iPad โดยใช้โปรแกรม ไอบิสเพนท์X ในระบบ iOS เริ่มภาพร่างจากโครงสร้างภายในที่แข็งแกร่งร่างภาพโครงเหล็ก และรูปทรงภายนอกที่จะนำมาสร้างสรรค์ผลงานแสดงให้เห็นรายละเอียดลักษณะของวัสดุที่จะใช้ในการสร้างสรรค์ลวดลายและขนาดสัดส่วนของผลงานให้ชัดเจน

4.3.2 ภาพร่างจะถูกเป็นแบบนำมาใช้ในการทำโมเดล 3มิติเพื่อดูความงามหารูปแบบ สัดส่วนที่ลงตัวโดยมีโครงลวดใช้แทนเหล็กเป็นโครงสร้างภายในและใช้วัสดุจริงในการสร้างสรรค์ผลงานนำมาสร้างสรรค์โมเดลให้เกิดความลงตัวและหาข้อผิดพลาดจากการทำโมเดลเพื่อปรับเปลี่ยนให้สมบูรณ์ไปสู่การทำผลงานจริง

ภาพที่ 1 ภาพร่างผลงาน

4.4 การเตรียมวัสดุและอุปกรณ์วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำงานผลงานสร้างสรรค์ คือ โคมไฟ ที่มีขนาด สีต่างกันออกไป แต่โทนสีจะเน้นไปในทางโทนสีแดง และเข็มขัด ที่มีขนาดแตกต่างกันออกไป เพื่อให้เหมาะสมกับการใช้ถักไหมพรมในแต่ละขนาด รูปแบบทางศิลปะของผลงานจะลักษณะ

3 มิติ จึงต้องมีโครงสร้างภายใน โดยการให้เหล็กเพื่อให้คงตัว เป็นไปตามรูปแบบที่ต้องการ โดยมีการเตรียมวัสดุและอุปกรณ์มีดังนี้ ไม้ทรงแทง, เหล็กเส้นกรม, ลวดเชื่อม, ตู้อเชื่อม, หลอดไฟ, เข็มถักไหมพรม, เข็มหมุด

4.5 ร่างภาพผลงานที่ต้องการสร้างสรรค์ สร้างแบบจำลองตามภาพร่างที่ต้องการสร้างสรรค์ สร้างโครงสร้างของรูปทรงตามที่ได้ทำภาพร่างไว้ โดยใช้วัสดุคือเหล็กเส้น เมื่อได้โครงสร้างที่ต้องการแล้วถักไหมพรมในเกิดลวดลาย รูปทรงตามที่กำหนดขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานมีดังนี้ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนการขยายแบบจากภาพร่าง โดยใช้การเทียบสัดส่วนตามที่ต้องการ ด้วยวิธีการเชื่อมเหล็กให้เป็นเส้นแกนของโครงสร้างเลือกใช้เหล็กเส้นกลมขนาด 6 มม.

ขั้นตอนที่ 2 ตัดเหล็กให้มีโครงสร้างหลัก และถักทอไหมพรมปิดบังโครงสร้าง ก่อนจะถักทอไหมพรมเป็นรูปทรง และลวดลายเป็นลักษณะตามภาพร่างที่กำหนด

5. ผลการวิจัย

5.1 ความรักความผูกพันของแม่ผู้ให้กำเนิดชีวิต ความเป็นผู้นำของครอบครัว การตระหนักถึงความหมายยิ่งใหญ่ของแม่ผู้ให้กำเนิด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงแม่ซึ่งเป็นบุคคลอันดับแรกที่เป็นผู้ให้กำเนิดผูกพันใกล้ชิด เลี้ยงดู ดูแล และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อลูกประกอบด้วยครอบครัวที่เป็นพื้นฐานของสังคม มนุษย์การอบรมสั่งสอนจากครอบครัวเป็นพื้นฐานสำคัญในการใช้ชีวิต โดยบทบาทและหน้าที่ของคนภายในครอบครัว จะมีความแตกต่างกันออกไป พ่อแม่จะมีหน้าที่ให้ชีวิตอบรมสั่งสอนเลี้ยงดูด้วยความรัก ความห่วงใยที่ไม่มีสิ้นสุดและแม่เป็นบุคคลที่อ่อนโยน มีความเข้มแข็งในเวลาเดียวกัน

5.2 การสร้างสรรค์ผลงาน สื่อผสม ด้วยวิธีการ ถักไหมพรมเส้นสายของการถักทอเสมือนเส้นสายสัมพันธ์ระหว่างแม่ลูก ตามรูปทรงของความเป็นแม่ที่มีการกำหนดไว้ โดยได้รับแรงบันดาลใจจากโครงสร้างร่างกาย โดยใช้ลวดลายดอกไม้รูปทรงสัญลักษณ์ที่เป็นตัวแทนของความรักความห่วงใย ความผูกพันที่แม่มีต่อลูก โดยการสร้างสรรค์ผลงาน สื่อผสม จึงนำเนื้อหาของความเป็นแม่ เพศ และจุดกำเนิดมาพัฒนาเป็นผลงานสร้างสรรค์ชุด รูปทรงแห่งความเป็นแม่ ที่เกิดจากการกลั่นกรอง คัดสรรรูปแบบโดยอาศัยรสนิยม ความรัก ความหลงใหลในรูปแบบของการถักทอไหมพรม ที่ผู้ฝึกหัดในอดีตคือแม่ จึงชื่นชอบเป็นจุดบันดาลใจ จากตัวบุคคลผ่านผลงาน รูปแบบที่มองแล้วให้นึกถึงแม่ คือความพิเศษในร่างกายของหญิงและชาย ที่มีความแตกต่าง และบ่งบอกถึงการให้กำเนิดเป็นอีกอย่างหนึ่งของความพิเศษที่น่าสนใจ และสะท้อนอารมณ์ถึงการเจ็บปวด การเสียสละของบุคคลที่เป็นแม่ โดยการนำเสนอ รูปแบบกิจกรรมแนวงานตามลัทธิทางศิลปะ คือ สื่อประสม ศิลปะจัดวาง ซึ่งทั้งหลายนี้ ต้องพัฒนาควบคู่ไปกับแนวความคิด และเทคนิคในการทำงานให้ตอบสนองแนวคิดที่นำเสนอ ในอดีต เทคนิคเป็นเพียงเครื่องมือในการแสดงออกถึงเนื้อหา เรื่องราว แต่ปัจจุบัน เทคนิคได้ถูกปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่จากเครื่องมือหรือสื่อ ไปเป็นสาระหรือเนื้อหาของงานได้ จึงหยิบยกเทคนิคการถักไหมพรม ที่เป็นสัญลักษณ์ของความเป็นสตรีเพศ และนำไปพัฒนาควบคู่กับแนวความคิด

โดยการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 1 คือ รูปทรงกระดูกเชิงกรานของเพศหญิง นำรูปทรงเส้นรอบนอกของกระดูกเชิงกรานเพศหญิงที่แตกต่างจากชาย ในมุมมองจากด้านล่างมองขึ้นด้านบน โดยมีพื้นที่ให้ผู้ชมได้มีส่วนร่วมกับผลงาน โดยการเดินเข้าไปอยู่ในผลงาน สื่อให้เห็นถึง สื่อความหมายถึงผู้ชมได้กลับไปสู่พื้นที่แรกของการเริ่มต้นชีวิต ที่มีเส้นสายใยแห่งการปกป้องดูแล และสายใยแห่งรักจากสีที่มีโทนร้อน เพื่อให้ความรู้สึก ตื่นเต้น มีพลัง ความอุดมสมบูรณ์ ความมั่งคั่ง ความรัก

ความสำคัญ อันตราย ตามทัศนธาตุแสดงออกถึงการจำลองพื้นที่ภายในร่างกายสีแดงจึงเปรียบเสมือนพื้นที่ภายในร่างกาย เป็นผลงานสื่อผสม รูปแบบศิลปะการจัดวาง สามมิติ

โดยการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 2 คือ สัญลักษณ์ของดอกไม้มาเป็นตัวแทนในการสื่อความหมาย ดอกไม้ที่สื่อถึงผู้หญิงแต่กลับแฝงถึงความแข็งแรงโดยนำเส้นโครงสร้างของกระดุกเชิงกรานมาเป็นรูปทรงภายนอกแสดงถึงพื้นที่ที่อู้อ้ำ อุ่น้ำ อันอุดมสมบูรณ์ของมารดา พื้นที่แรกในชีวิตที่หล่อเลี้ยงเรามาก่อนจะเติบโต สามารถมองเห็นได้ด้านหน้า ลักษณะรูปทรงที่ปรากฏได้ทีมาจากดอกไม้ และเส้นรอบนอกของโครงสร้างกระดุกเชิงกราน โดยนำรูปทรงดอกไม้มาเป็นโครงสร้าง นำผ้ามาถักด้วยไหมพรมแล้วนำมาใส่ในโครงสร้างดอกไม้ ให้มีความโปร่ง และเกิดการทับซ้อน มีระยะภายในผลงาน เกิดมิติรูปทรงภายใน และภายนอก โดยใช้วัสดุไหมพรม และเทคนิคถักไหมพรม รูปแบบทางศิลปะ เป็นผลงานสื่อผสม รูปแบบ 2 มิติ

ซึ่งมีผลงานสร้างสรรค์มีทั้งหมดจำนวน 2 ชุด คือ ผลงานชุดที่ 1 ชื่อพื้นที่แรกแห่งรัก ผลงานชุดที่ 2 ชุดรูปทรงแห่งความเป็นแม่ โดยผลงานมีดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2 ผลงานสร้างสรรค์

ชื่อผลงาน พื้นที่แรกแห่งรัก ขนาด กว้าง 270 ยาว 270 สูง 230 เซนติเมตร เทคนิค สื่อผสม
(ที่มา: ผลงานสร้างสรรค์โดยผู้สร้างสรรค์ ณ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม เมื่อ 9 เมษายน 2564)

ภาพที่ 3 ผลงานสร้างสรรค์

ชื่อผลงาน รูปทรงแห่งความเป็นแม่ ขนาด กว้าง 200 ยาว 40 สูง 200 เซนติเมตร เทคนิค ผสม
(ที่มา: ผลงานสร้างสรรค์โดยผู้สร้างสรรค์ ณ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม เมื่อ 9 เมษายน 2564)

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 ผลการวิจัยพบว่าความรักความผูกพันของแม่ผู้ให้กำเนิดชีวิต ความเป็นผู้นำของครอบครัว การตระหนักถึงความหมายยิ่งใหญ่ของแม่ผู้ให้กำเนิดซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของลูกปลิว จันทรพิศ (2564) โดยสนับสนุนด้านเนื้อหาของผู้วิจัยได้ศึกษาในด้านความเป็นแม่เพศ และจุดกำเนิด ส่งผลให้ครอบครัวครอบครัวมีความใกล้ชิดสนิทสนมมีความผูกพัน มีสัมพันธ์ภาพแน่นแฟ้น มีความเคารพนับถือ ให้ความช่วยเหลือ ดูแลกันเพื่อแสดงให้เห็นถึง แม่คือผู้ให้ชีวิตหรือหญิงผู้ให้กำเนิดบุตร หญิงผู้ปกป้องคุ้มครองและดูแลรักษา อบรมสั่งสอนซึ่งเป็นแรงบันดาลใจสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานจากการศึกษาข้อมูล จึงนำไปวิเคราะห์โดยใช้หลักการ แนวคิดอารมณ์ความรู้สึก การใช้ชีวิตในครอบครัวซึ่งภายในลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวใหญ่ ที่มีพี่น้องหลายคนประกอบไปด้วย การอบรมสั่งสอนลูกทุกคนเป็นอย่างดีมอบความรัก ความเอาใจใส่ไม่มีขาดตกบกพร่อง ทำให้เห็นถึงจิตใจที่สูงส่งของความเป็นแม่และกลิ่นกรอง คัดสรรรูปแบบโดยอาศัยรสนิยม ความรัก เพื่อสื่อถึงสิ่งที่จะแสดงออกมาให้เกิดอารมณ์ความรู้สึก ที่สะท้อนออกมาภายในผลงาน

6.2 เพื่อสร้างสรรค์ผลงาน สื่อผสม ด้วยวิธีการ ถักไหมพรมเส้นสายของการถักทอเสมือนเส้นสายสัมพันธ์ระหว่างแม่ลูก ตามรูปทรงของความเป็นแม่ที่มีการกำหนดไว้ โดยได้รับแรงบันดาลใจ

จากโครงสร้างร่างกาย โดยใช้ลวดลายดอกไม้รูปทรงสัญลักษณ์ที่เป็นตัวแทนของความรักความห่วงใย ความผูกพันที่แม่มีต่อลูกโดยอาศัยรสนิยม ความรัก ความหลงใหลในรูปแบบของการถักทอไหมพรม ที่ผู้ฝึกหัดในอดีตคือแม่ จึงขึ้นชอบเป็นจุดบันดาลใจ จากตัวบุคคลผ่านผลงาน รูปแบบที่มองแล้วให้นึกถึงแม่ คือความพิเศษในร่างการของหญิงและชายด้วยเทคนิค สื่อประสม ศิลปะจัดวาง โดยการถักไหมพรม การถักโซ่ การร้อยเป็นวงกลม การถักไขว้กัน และขึ้นลงไปมา เข้าด้วยกันให้มีลักษณะคล้ายตาข่าย มีนัยสำคัญ คือ รูปสัญลักษณ์ของตัวแทนความรัก โดยการจัดแสดงแบบแขวนผสมผสานกันกับการติดตั้งบนผนัง ใช้แสงให้ส่องผ่านผลงานเพื่อเห็นเงาที่ตกกระทบให้ปะทะคนดู และสีที่ใช้ในโทนแดง เสมือนดังพลังความรักในสายเลือดเป็นหลักในการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชลูด นิ้มเสมอ (2553) ที่ได้กล่าวถึงศิลปะที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด หรือความงาม ซึ่งประกอบด้วย ส่วนที่มนุษย์สร้างขึ้นและส่วนที่เป็นการแสดงออกอันเป็นผลที่เกิดจาก โครงสร้างทางวัตถุ ความสำคัญขององค์ประกอบศิลป์ ซึ่งเส้นเป็นทัศนธาตุเบื้องต้นที่สำคัญที่สุด เป็นแกนของทัศนศิลป์ทุก ๆ แขนง เส้นเป็นพื้นฐานของโครงสร้างของทุกสิ่งในจักรวาล เส้นแสดงความรู้สึกได้ทั้งด้วยตัวของมันเอง และด้วยการสร้างเป็นรูปทรงต่าง ๆ ขึ้นและผู้สร้างสรรค์ได้ ทำการศึกษาแนวคิดทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ของ(ทวิเกียรติ ไชยงยศ,2538) ที่ได้กล่าวถึงการรับรู้ความงามรูปธรรมที่เห็นได้ชัด รับรู้ได้และชื่นชมได้เป็นความรู้สึกพอใจเฉพาะตน สามารถเผื่อแผ่เสนอแนะผู้อื่นให้มีอารมณ์ร่วมรู้สึกด้วยได้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการศึกษาพฤติกรรมตอบสนองของมนุษย์จากสิ่งเร้าภายนอกตามเงื่อนไขของสถานการณ์ เรื่องราวความเชื่อ และผลงานที่มนุษย์สร้างขึ้น

7. องค์ความรู้ใหม่

ได้ศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับการนำเทคนิคการสร้างสรรค์ผลงานที่มีความเชี่ยวชาญมาปรับใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานการประสานกันของเส้นที่เกิดรูปทรงขนาดของเส้นที่มีการใช้ขนาดที่ต่างกัน ในการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อเกิดมิติภายในผลงาน และการศึกษาความรู้เกี่ยวกับวิธีการจัดแสดงผลงานมาปรับใช้ในผลงานสร้างสรรค์ เพื่อให้ผู้ชมผลงานมีส่วนร่วมในการแสดงผลงาน จำลองพื้นที่บรรยากาศให้สัมพันธ์กับแนวคิดที่ต้องการนำเสนอ และตรงไปตามความรู้สึกของความรักความผูกพันระหว่างแม่และลูก ผ่านรูปทรงของความเป็นแม่ เปรียบเสมือนได้กลับไปอยู่ในพื้นที่ของจุดกำเนิดเกิดมาของชีวิตอีกครั้ง โดยใช้ที่มารูปทรงจากอวัยวะของเพศหญิงเป็นหลักในการสร้างสรรค์ผลงาน

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 จากการศึกษาสร้างสรรค์ผลงานชุดรูปทรงแห่งความเป็นแม่โดยผู้วิจัยได้นำเสนอประสบการณ์ในการใช้ชีวิตตั้งแต่เริ่มแรกจนถึงปัจจุบัน ผ่านเรื่องราวเหตุการณ์ในชีวิต ผ่านความสัมพันธ์ภายในตัวบุคคลภายในครอบครัวจึงได้นำเหตุการณ์เรื่องราวต่าง ๆ มาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานเรื่องแม่เป็นผู้หญิงที่มอบทั้งความรัก ความอบอุ่น การดูแลเอาใจใส่และเลี้ยงดูลูกแม่ทุกคนให้เป็นคนดี จึงเห็นถึงน้ำใจภายในตัวผู้หญิงคนนี้ที่ไม่ได้มีฐานะที่สูง แตกต่างจากจิตใจที่สูงส่ง สื่อให้เห็นถึงความเป็นแม่ คือ บุคคลอันดับแรกที่เป็นผู้ให้กำเนิด ผูกพันใกล้ชิด เลี้ยงดู ดูแล และ

มุมมองที่มีต่อแม่ ที่มีนิสัย คือ แม่เป็นบุคคลที่อ่อนโยน และเข้มแข็งในเวลาเดียวกันตั้งนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ให้ความรู้ด้านครอบครัวจึงควรนำผลงานผลวิจัยไปเผยแพร่เพื่อศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์ในด้านการดำเนินชีวิตในความเป็นแม่ที่มีต่อครอบครัว การอบรมสั่งสอนให้ลูกเป็นคนดีและเป็นแบบอย่างที่ดีเมื่ออยู่ร่วมกันภายในครอบครัว

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 หากผู้ที่ต้องการนำไปเป็นแนวทางศึกษา ด้านเนื้อหา ด้านการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในรูปแบบรูปทรงที่สื่อถึงแม่คือ บุคคลอันดับแรกที่เป็นผู้ให้กำเนิด ควรมีการศึกษาแนวเรื่องสถาบันหลักที่เป็นพื้นฐานของครอบครัว การอบรมสั่งสอนด้วยความรัก ความอบอุ่น บทบาทหน้าที่ของแม่ที่มีต่อครอบครัว ซึ่งวิธีการสร้างสรรค์ผลงานต้องให้ความสำคัญกับการใช้วัสดุอุปกรณ์ รูปทรงของผลงาน ที่มีความหมายในความรู้สึก โดยแนะนำให้ศึกษารูปทรง การใช้โทนสี สิ่งนี้สามารถนำไปพัฒนาต่อในการสร้างสรรค์ผลงาน วัสดุที่ใช้ในการถักทอสามารถใช้เชือก เส้นด้าย วัสดุธรรมชาติ มาใช้ในการถักทอร่วมในผลงานได้ จะทำให้เกิดความหมายใหม่ภายในผลงาน และการนำประสบการณ์การใช้ชีวิตออกมาถ่ายทอดให้เห็นถึงความรู้สึก ที่อยู่ภายในจิตใจซึ่งจะทำให้ผลงานที่สร้างสรรค์สื่ออารมณ์ได้เป็นอย่างดีและมีความน่าสนใจในตัวผลงานได้อย่างสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 การสร้างสรรค์ผลงานเกิดขึ้นจากความรู้สึกประสบการณ์การใช้ชีวิตภายในครอบครัวในปัจจุบันจึงเกิดความประทับใจต่อความเป็นแม่ที่เลี้ยงดู อบรมสั่งสอน เป็นผู้หญิงที่เข้มแข็ง เป็นแบบอย่างที่ดีต่อลูกและคนในครอบครัว ผู้วิจัยจึงต้องการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกผ่านผลงานศิลปะ โดยการศึกษาข้อมูลด้านครอบครัว ควรมีการศึกษารูปแบบการใช้ชีวิตภายในครอบครัวที่มีความหลากหลาย และการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้านรูปแบบการอยู่ร่วมกันการแสดงออกถึงความรักที่แตกต่างกัน

9. บรรณานุกรม

- ครูบ้านนอก. (2551). **ความหมายของคำว่าแม่**. สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2565. จาก <https://www.kroobannok.com/2058>
- เจนจิราภรณ์ นามโคตร. (2541). **ชีวิตและครอบครัวศึกษา**. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2565. จาก <https://sites.google.com/site/ann5481136701/prawati-phu-cad-tha>
- ชลุต นิยมเสมอ. (2553). **องค์กรของศิลปะ**. กรุงเทพฯ : อมรินทร์.
- ทวีเกียรติ ไชยงยศ. (2538). **สุนทรีย์ทางทัศนศิลป์**. กรุงเทพฯ : โครงการตำราคณะศิลปกรรมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- ปาไลดา ผลประดับเพ็ชร. (2561). “ความเป็นแม่” ในหนังสือแนะนำการเตรียมความพร้อม. **วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**. 15(2). 45-57.
- รุจา ภูไพบูลย์. (2537). **การพยาบาลครอบครัว**. ขอนแก่น : คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ลูกปลิว จันทร พุดชา. (2564). **บ้านหลังแรก**. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2565. จาก http://www.barameeofart.com/product_detail.php?id=729&page=4